Reactie van Doorbraak op agendapunt 5.1 (rapport slavernijverleden)

Namens Doorbraak (www.doorbraak.eu) wilde ik vanavond (12 september 2023) een inspreekreactie geven bij agendapunt 5.1. (onderzoeksrapport over het slavernijverleden van Hoorn) van de vergadering van de gemeenteraadscommisie. Doorbraak is een landelijke anti-racistische en anti-koloniale organisatie. De leden van deze organisatie zijn onder meer actief tegen koloniale verheerlijking in de openbare ruimte. Ook in Hoorn. Maar ik mag niet inspreken, zo heb ik begrepen, omdat ik niet in Hoorn woon en omdat Doorbraak geen direct belang in de gemeente Hoorn zou hebben. Daarom stuur ik de gemeenteraadsleden van Hoorn langs deze weg mijn inspreekreactie.

Het onderzoek naar het slavernijverleden van Hoorn laat zien dat het stadsbestuur indertijd tot aan zijn nek in de slavernij zat. Dat hoeft geen verbazing te wekken en dat wisten we allemaal al. Wat wel verbazing en vooral veel ergernis en woede wekt, is waarom het stadsbestuur tot en met vandaag is blijven doorgaan met koloniale verheerlijking in de openbare ruimte.

Kolonialisme en slavernij zijn misdaden tegen de menselijkheid. De gevolgen van die misdaden werken door tot in het heden. Dat zien we bijvoorbeeld aan standbeelden en monumenten die koloniale misdadigers eren. Zoals Jan Pieterszoon Coen en Willem IJsbrantszoon Bontekoe, die in Hoorn nog steeds volop worden verheerlijkt. Onder verantwoordelijkheid van Coen werden 14:000 van de 15:000 inwoners van de Banda-eilanden afgeslacht. Onder zijn verantwoordelijkheid werden tot slaaf gemaakten op die eilanden aan de dwangarbeid gezet. In opdracht van Coen maakte Bontekoe honderden mensen in China tot slaaf. Bontekoe was een medeplichtige loopjongen van de genocidepleger Coen.

Al sinds de komst van het standbeeld van Coen is er protest tegen geweest. Na 130 jaar moeten we zeggen: dit standbeeld staat er al 130 jaar te lang. Het had niet gisteren moeten worden weggehaald, nee, het had nooit mogen worden neergezet. Het is volkomen immoreel om koloniale misdadigers met een standbeeld te eren. Nog in 2011 liet de gemeente Hoorn zonder blikken of blozen een buste van Bontekoe in de haven van Hoorn plaatsen. Nog maar 12 jaar geleden was er voor de gemeente blijkbaar geen vuiltje aan de lucht, als het ging over het koloniale verleden. Na 12 jaar moeten we zeggen: dit borstbeeld staat er al 12 jaar te lang. Het had niet gisteren moeten worden weggehaald, nee, het had nooit mogen worden neergezet. En maak dan meteen ook maar een einde aan die jongensboekenromantiek van de scheepsjongens van Bontekoe. Weg met al die koloniale trots, nostalgie en zelfgenoegzaamheid!

De verering van Coen, Bontekoe en al die andere koloniale schurken moet stoppen. Om te beginnen moet het standbeeld van Coen weg. De tijd is rijp, zelfs overrijp, om het beeld in een museum te gaan plaatsen, voorzien van de juiste context. Als we dat beeld gaan weghalen, dan verdwijnt niet de geschiedenis. Het Coen-beeld is geen geschiedenis, het is chauvinistische, nationalistische en koloniale propaganda. Als we die propaganda weghalen, dan wordt de verschrikkelijke koloniale geschiedenis van dehumanisering, onderdrukking, uitbuiting, land- en grondstoffenroof, slavernij en dwangarbeid eindelijk zichtbaar. En dan komt eindelijk ook het eeuwenlange, maar vaak weggemoffelde verzet tegen het Nederlandse kolonialisme in beeld.

Zet daarom in plaats van een beeld van Coen een slavernijmonument op de Roode Steen. Richt daar een monument op voor de slachtoffers van het Nederlandse kolonialisme. Herdenk daar de mensen van kleur die in de Nederlandse koloniën eeuwenlang hebben

gestreden voor hun vrijheid en onafhankelijkheid en tegen koloniale onderdrukking en uitbuiting. Om een begin te maken met het proces van dekolonisering van de openbare ruimte moet de regie van dit proces in handen komen en blijven van mensen van kleur, van nazaten van tot slaaf gemaakten en nazaten van andere slachtoffers van het Nederlandse kolonialisme.

Stop koloniale verheerlijking, begin met dekolonisering!

Met vriendelijke groet,
namens Doorbraak,

Harry Westerink

Website: www.doorbraak.eu